בס"ד

קרני אור

יו"ל ע"י קהילת חסידי ברסלב
בנשיאות הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

170 | פרשת שלח | כ"א סיון ה'תש"פ

לימוד היומי דקהילתינו

יום	יום לחודש	ליקוטי מוהר"ן ח"א	ליקוטי הלכות ח"ח	משנה ברורה ח"ד	ליקוטי עצות	שולחן ערוך אבן העזר
						סימן | סעיף
שבת	כ"א	ס:	קעג	חזרה	תסו-תסח	סח-ג,ד.
א	כ"ב	סא.	קעד	רמט.	תסט-תע	סח-ה,ו.
ב	כ"ג	סא:	קעה	רמט:	תעא-תעב	סח-ז,ח.
ג	כ"ד	סב.	קעו	רנ.	תעג-תעד	סח-ט,י.
ד	כ"ה	סב:	קעז	רנ:	תעה-תעו	סט-א,ב.
ה	כ"ו	סג.	קעח	רנא.	תעז-תעח	סט-ג,ד.
ו	כ"ז	סג:	קעט	חזרה	תעט-תפ	סט-ה,ו.

מָוֶת וְחַיִּים בְּיַד לָשׁוֹן

נפשו עגומה עליו, הוא זוכר היטב את התקופה בה האירו לו כל דיבורי ההתחזקות, הוא חש אז 'אהבה בתענוגים' בכל מה שחטף בעבודת ה', לבו היה שש ושמח על הקשר הנפלא שהשי"ת קשור עמנו בתורתו ובמצוותיו, והיה שואב כח ואומץ מעומק רחמיו יתברך על כל אחד בכל עת, כאשר שאיפות קדושות והשתוקקות נעלה היו מקיפים אותו בכל עת. וכעת, נותר מכל זה רק זכרון רחוק. בשנים האחרונות עוטפת רוח רעה את לבו, רצונות ומאוויים שפלים ובזויים מתעוררים בו בכל עת, לא חשק ולא רצון דקדושה כי אם מין טמטום הלב שמתעורר רק להבלי עולם חולף.

מה גרם את הירידה האיומה הזאת?! מה היא הדרך לשוב ולעורר את האהבה עד שתחפץ?!

נמצאים אנו בעולם שכולו 'העלמה', רבבות מחשבות חולפים במוחנו ולבנו בכל יום, מאות ואלפי דיבורים פעולות ומעשים מקיפים אותנו דבר יום ביומו, ולפי השגתנו הפעוטה נדמה על כל מחשבה דיבור ומעשה שכאן זה התחיל וכאן זה נגמר. אבל **רבינו הקדוש מזהיר אותנו מאד לזכור היטב, שכל מחשבה ודיבור ומעשה בלא יוצא מן הכלל, הינם 'רמזים' שמלך מלכי המלכים בכבודו ובעצמו שולח אלינו בכל פעם שנשוב ונתקרב לעבודתו יתברך!**

"וכל יום יש בו מחשבה דיבור ומעשה, והקדוש ברוך הוא מצמצם אלקותו מאין סוף עד אין תכלית, עד נקודת המרכז של עולם הגשמי שעומד עליו, ומזמין לו לכל אדם מחשבה דיבור ומעשה, לפי היום ולפי האדם ולפי המקום, ומלביש לו בזאת המחשבה דיבור ומעשה שמזמין לו רמזים כדי לקרבו לעבודתו" (ליקו"מ נד).

רבינו הקדוש מכנה את הזכרון הזה **'זכרון בעלמא דאתי'**. השם יתברך רוצה שנזכור את התכלית הנצחית, שנפעול כאן את ריווח חיינו לעד ולעולמי עולמים, שֶׁנָּשִׁית את כל חפצנו ותשוקתנו אל ההצלחה הנצחית בלבד ולא נטעה עצמנו בדברי כזב שאין בהם כי אם כיליון ואבדון. ורק לשם כך הוא שולח לנו את כל הרמזים הללו שמלובשים בכל מחשבה דיבור ומעשה. אם היה לנו מח ולב זך, היינו מבינים בפרטיות את משמעות כל רמז המלובש בכל אלו, אבל עתה עלינו להאמין לפחות באמונה פשוטה **שכל הבריאה צועקת וקוראת בכל רגע ובכל תנועה ומחשבה צעקת קירוב; כל הנעשה עמנו מכריז ומרמז לנו בכל רגע ורגע "שובו והתקרבו אלי".**

אם אכן נזכה לקבל דברים אלו כפשוטם, איזה תענוג רוחני ואיזו הרגשת קירוב ואהבה נזכה לחוש בכל הרף עין... לא ייפול בנו ספק קל על יקרת עבודתנו וחשיבות ערך מעלתנו אצל השי"ת. הלא הבורא בעצמו פונה וקורא אלינו מאות אלפי פעמים ביום, ורומז לנו שהוא רוצה שנהיה בקרבתו, היש אהבה גדולה מזו?! היש חיות מופלאה ויקרה יותר מזו?! ומי פתי יחליף קירבה נשגבה שכזו עם נעימות מטומטמת, חולפת והולכת, של תאוות הגוף הכלות ונפסדות והמלאות טעם-מוות בזה ובבא.

אמנם, יש כח שמשכיח את הזכרון הזה, כח שממית את הלב והופך בעיני האדם את כל הנעשה בבריאה - במחשבה דיבור ומעשה - למשהו מת שאין בו שום רמז ושום קירוב, כי אם תאוה חיצונה שמוסיפה לטמטם ביתר שאת ולשקוע רק בדברים מתים וחיצוניים שכאלו.

הכח הזה נקרא "**כח המדמה**", דמיונות שווא ותעתועים שמתעים בכל רגע, והופכים את הבריאה למנותקת ומתה וחסרת תכלית.

מה גורם לאדם שישקע בכח אכזרי זה?

רביה"ק מלמדנו בדברים כדרבונות: "**על ידי לשון הרע מתגבר הכח המדמה, כי על ידי לשון הרע מסתלק ממנו הדעת ונופל מאהבת השם יתברך, ונופל לאהבת הבהמיות שהם כל התאוות**, שכולם באים מכח המדמה שהיא כח הבהמיות שמתגבר ביותר על ידי לשון הרע" (שם).

כאשר מדברים לשון הרע מתחברים לכסילות, "ומוציא דיבה הוא כסיל" (משלי י, יח). בכך נופלים מאהבת השם יתברך, במקום להבין ולהכיר בבריאה את גודל האהבה וההתקרבות שכל פעולה ומחשבה ודיבור מכריזים, נמשכים אל החלק החיצוני ביותר של הדברים שאינם מקרבים את האדם כלל לנצחיותו.

משל למה הדבר דומה: אבא אוהב נותן מתנה יקרה לילדו האהוב ורוצה על ידי זה לקרבו אליו, והילד עומד ומתפעל מיופי המתנה ונהנה ממנה, ושוכח בכלל שמישהו הכניס כאן את לבו ואהבתו במתנה זו. זהו הטמטום ש'לשון הרע' גורם בעולם; נהנים מחיצוניות הבריאה ולא מכירים את כוונת השולח.

שכן, מי שדן בר ישראל לפי איזה פגם וגנות חיצוני שבו, הרי שהוא מכחיש בכך את כל הקשר העמוק והאהבה העצומה הקיימת כאן בעולם בין השי"ת לכל אחד מישראל בכל מחשבה דיבור ומעשה שלו, הוא מתחבר לטיפשות וכסילות כאילו כל הנעשה בבריאה אינו אלא חיצוניות בלבד ללא משמעות אהבה וקירוב פנימי כלל. "ועל ידי זה - ממשיך רבינו הקדוש - נפגם הזכרון ונופל לשכחה שהיא מיתת הלב, **שמת לבו בקרבו ואינו משים על לבו לזכור בכל יום בעלמא דאתי** ששם עיקר החיות לנצח, **והוא בחייו חשוב כמת מאחר שאינו משים על לבו לזכור תכליתו הנצחי בכל יום**" (ליקוטי עצות, עפ"י סי' נד הנ"ל).

בפרשתנו אנו לומדים על חומרתה של לשון הרע. מעשה המרגלים - שגרמו בכייה לדורות וכל החורבנות והגלויות נובעים הימנה - נכלל באיסור לשון הרע, והיא מלמדת אותנו ביתר שאת על חומר דיבורי לשון הרע על בני ישראל, וכפי שחכמינו ז"ל דורשים: "**בוא וראה כמה גדול כח של לשון הרע, מגלן ממרגלים**, ומה המוציא שם רע על עצים ואבנים כך, המוציא שם רע על חבירו על אחת כמה וכמה" (ערכין טו ע"א).

הבה נזכור את שורש כח הזכרון הנצחי, "מות וחיים ביד לשון". **מי שרוצה לחיות חיים נצחיים ולא להיות כמת בחייו, בהכרח שינצור פיו ולשונו מלדבר רעה על שום בר ישראל, כי בנפשנו הדבר.** ומידה טובה מרובה: אם נשמור פינו נזכה לאהבת ה', ולזכור תמיד בתכליתנו, ולהחיות עצמנו ברמזי ההתקרבות בכל עת ובכל שעה.

דבר המערכת

"**לְכוּ וְנָשׁוּבָה אֶל ה' כִּי הוּא טָרָף וְיִרְפָּאֵנוּ יַךְ וַיַּחְבְּשֵׁנוּ, יְחַיֵּנוּ מִיּוֹמַיִם**" (הושע ו, א-ב). בני קהילתנו בעיר הקודש התקבצו יחד לעצרת תפילה והתעוררות לנוכח האסונות האיומים שפקדו את קהילתנו הק'. ה' יאמר למלאך המשחית הרף מעתה. לאחר פרקי תהלים שנאמרו בהתעוררות עצומה, נשמעו דבריו הנרגשים של **הרה"ח רבי שמעון שפירא שליט"א** שעורר את הקהל על חובת תיקון המעשים בין אדם לחברו ובין אדם למקום, ובפרט בהתרחקות מדיבורי לשון הרע, ובהקפדה על עניית 'אמן יהא שמיה רבא' כדבעי, ועוד כהנה.

לאחר מכן נשמעו דברי התחזקות ממשפיעי החבורות לבני הכוללים שזכו לשבת בד' אמות של הלכה, מקום משכן השכינה לאחר חורבן בית המקדש, שעליהם נפל חובת היום להתעורר **ללמוד בשמחה בזריזות וברצון**, כי היא חיינו, ולא להניח ליצר לבזות מתנה יקרה זו בעצבות ובעצלות ורפיון ידיים חלילה. שכן, כל הקללות שבפרשת 'כי תבוא' באים חלילה רק "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה", וכל החורבן ואבדן הארץ נבע ממה שלא בירכו בתורה תחילה, כשהכוונה בכך שלא ייחסו חשיבות ושמחה למתנה נשגבה זו. אי לכך עלינו להתעורר מאימת המוות שהראה לנו השי"ת - ה"י מעתה - להכריח עצמנו אל השמחה, וכפי שהורה לנו מוהרנ"ת בהלכותיו הק'.

חברי הכוללים התעוררו לבוא בזריזות ולהקדים בואם ללימוד הקדוש הזה, וכמו כן **להישמר מכל משמר מדברים בטלים והתעסקות בהבלי הרחוב**, בפרט בשעות המוקדשות ללימוד.

תקוותנו שההתעוררות וההתחזקות יסירו מאתנו חרון אף ה' ולא יוסיף עוד להסתיר פניו מאתנו, כי אם בחסד וברחמים גלויים מעתה ועד עולם.

העזרכים

פניני אור
אמרות טהורות מרביה"ק ותלמידיו

רַבֵּנוּ אָמַר: "**אַ וָוערְטֶל מוּז הָאבֶּן אִין זִיךְ דִּי דְּרֵיי תְּנָאִים. עֶר זָאל נִישְׁט הֲנָאָה הָאבֶּן דָּערְפוּן, נִישְׁט מַיינֶען יָענֶעם טָרֶעפֶן, סְ'זָאל נִישְׁט זַיין קַיין נְבוּל פֶּה** - "מִילֵּי דְּבִדְיחוּתָא מְכָרְחִים לְשָׁלְשָׁה תְּנָאִים: [א.] שֶׁהַמְּסַפֵּר לֹא יְהֶנֶה מִזֶּה. [ב.] לִבְלִי לְהִתְכַּוֵּן לְפַגֵּעַ בִּכְבוֹד הַזּוּלַת. [ג.] שֶׁלֹּא יִהְיֶה בָּזֶה נְבוּל פֶּה". וְהִפְטִיר וְאָמַר: "**הַיינְט זָאגְט וָוערְטְלַאךְ**" - "כָּעֵת כְּבָר יְכוֹלִים הַנִּכָּם לוֹמַר מִילֵּי דְּבִדְיחוּתָא".

('שיח שרפי קודש')

הדל"נ 7:10 - נץ החמה 5:28 - סוזק"ש 8:10
צאת השבת 8:28 - צאה"ש לר"ת 9:03

לתגובות והערות 3323796@gmail.com
ניתן לקבל את הגליון באימייל מידי שבוע

עניינא דיומ"א

עיונים בפרשת השבוע
באספקלריא המאירה של הגאון נ.ע.

וַיָּבוֹא עַד חֶבְרוֹן!

וַיַּעֲלוּ בַנֶּגֶב וַיָּבֹא עַד חֶבְרוֹן

המקור בתורה הקדושה לענין השתטחות על קברי צדיקים, הוא בפרשת השבוע, אצל כלב בן יפונה. שכן, בפרשת השבוע מסופר על המרגלים "וַיַּעֲלוּ בַנֶּגֶב וַיָּבֹא עַד חֶבְרוֹן וְשָׁם אֲחִימַן שֵׁשַׁי וְתַלְמַי יְלִידֵי הָעֲנָק". ותמוה: הפסוק מתחיל בלשון רבים "ויעלו", ומשמע שכל המרגלים יחד עלו בנגב, וממשיך בלשון יחיד "ויבוא" עד חברון, ומשמע שלא כל המרגלים באו עד חברון.

ומזה למדו חכמינו ז"ל שאכן רק אחד מהם בא עד חברון, והוא, כלב בן יפונה. וכמו שכתב רש"י: "ויבוא עד חברון - **כלב לבדו הלך שם ונשתטח על קברי אבות**, שלא יהא ניסת לחבריו להיות בעצתם, וכן הוא אומר ולו אתן את הארץ אשר דרך בה, וכתיב ויתנו לכלב את חברון".

ונשאלת השאלה: כיצד לא פחד כלב בן יפונה ללכת לחברון, הרי היו שם ילידי הענק, אחימן שֵׁשַׁי ותלמי, אשר הטילו פחד ואימה על כל רואיהם, וכיצד סיכן עצמו ללכת לשם?

על כך עונה הזוהר הקדוש: "**מאן דְּאִיהוּ בְּדוֹחֲקָא, לָא אִסְתָּכַּל מִדֵּי. כַּד כָּלֵב, בְּגִין דְּהָוָה בְּדוֹחֲקָא, לָא אִסְתָּכַּל מִדֵּי, וְאָתָא לְצַלָּאָה עַל קִבְרֵי אֲבָהָן, לְאִשְׁתְּזָבָא מְעֵיטָא דָּא**" (זוהר ח"ג דף קנח ע"ב). והיינו, שמרוב הדוחק והפחד שפחד שמא יפול בעצת המרגלים, סיכן את עצמו לבוא לחברון להתפלל על נפשו שיינצל מעצתם.

ומזה אנו למדים לענין ההליכה להתבודדות ביער בחצות הלילה, וכפי שמספר רבי אברהם ב"ר נחמן בספרו 'כוכבי אור' בשם מוהרנ"ת:

"דיבר פעם אחת מהדרך הקדושה של 'הניעור בלילה' שגילה אדמו"ר זצ"ל, ואמר אז בזה הלשון: **עוד יהיה זמן שיהיה הדרך הזה דרך כבושה לרבים!** (כמו עכשיו היא דרך כבושה לרבים להניח טלית ותפלין בכל בוקר).

ואודות הפחדים שיש בזה, אמר שעל זה נאמר מה דאיתא בזוהר הקדוש בענין הליכת כלב לחברון להשתטח על קברי האבות, ולא נתיירא מהענקים, ואיתא שם על זה: 'מאן דאיהו בדוחקא לא אסתכל מידי, כך כלב בגין דהוה בדוחקא לא אסתכל מידי, ואתא לצלאה על קברי אבהן'. וכן כל אדם, מי שיודע ומחשב עצמו היטב, שכהרף עין יפרחו ימיו ויצטרך ליתן דין וחשבון מכל מעשיו ולא יוותרו לו על שום דבר וכו' - מי שמחשב את עצמו על כל זה בוודאי לא יביט על שום מניעה מהפחדים וכיוצא. **ומכל שכן שבאמת אין בזה שום פחד כלל, כמו שאמר אדמו"ר זצ"ל בפירוש** בעת שדיברו לפניו מזה, ואמר שאם היה לו בן יחיד היה משלחו יחידי בלילה לשדה ולא היה חושש לשום דבר, ואמר זאת על כל אדם שאין לפחד כלל משום דבר. **כי שלוחי מצוה אינן ניזוקין, בפרט מצוה כזאת**". (כוכבי אור, אנשי מוהר"ן, ט).

ה' יזכנו להתבודד בכל לילה ביערות חוץ לישוב, כרצון רבינו ז"ל, אמן.

משנת ברסלב

ליבון נושאים וסוגיות במשנת ברסלב לעובדא ולמעשה
"מקוה"

אֶרֶץ נַחֲלֵי מָיִם עֲיָנוֹת וּתְהוֹמוֹת!

אחר שביארנו ב' ביאורים נפלאים בסוד ה"מים" של המקוה, נבוא לבאר ביאור שלישי, והפעם יבואר לנו גם סוד ה"**מעיין**", שיש בו כח מיוחד לטהר את האדם יותר ממקוה רגילה של מי גשמים. [וכידוע שיש טמאים שאינם נטהרים מטומאתם ע"י מקוה רגילה, רק ע"י טבילה במעיין של 'מים חיים'. וכגון זב, שנאמר עליו "ורחץ בשרו במים חיים וטהר"]. וידוע אצל אנ"ש שבא"י כמה חיבבו את הטבילה במעיינות מים חיים.

והנה, גודל מעלת המעיינות, אנו יכולים לראות מכך שהתורה, בבואה לשבח את ארץ ישראל, היא מזכירה את המעיינות שבה, ואומרת: "כִּי ה' אֱלֹקֶיךָ מְבִיאֲךָ אֶל אֶרֶץ טוֹבָה אֶרֶץ נַחֲלֵי מָיִם עֲיָנֹת וּתְהֹמֹת יֹצְאִים בַּבִּקְעָה וּבָהָר" (דברים ח, ז).

ואכן, האריז"ל מגלה גילוי מבהיל בענין המעיינות, והוא, שכנגד כל מעיין שיש כאן בעוה"ז יש מעיין ואור עליון למעלה! וזה לשונו:

"**המעיינות שבקרקע, כנגדם יש למעלה ג"כ.** וענייָנם הוא, סוד בחינת מ"ן שיש במלכות ארץ עליונה, וכן המעיינות העולים מהתהום שהוא למטה הוא ג"כ בחינת מ"ן, כי מי הגשמים הם בחינת מ"ד. והנה, **אין לך מקום מעיין למטה בארץ, שאין כנגדו אור עליון**, המעלה אז מ"ן המלכות אל ז"א. ואם אנו רואין איזה מעיין או בור, שיבש או נסתם, אז כוחו למעלה ג"כ נפסק, ואינו מעלה מ"ן. **גם המעיינות החדשים, הוא כי נתחדש למעלה ג"כ איזה אור עליון, או נשמה עליונה** המעלה מ"ן. וכמו שהארץ נחלקת לז' אקלימים, כך מלכות למעלה ג"כ נחלקת לז', ונקראת בת שבע. **וכפי המקום שבו מתחדש למעלה מעיין, כן למטה ג"כ מתחדש כנגדו**" (ספר הליקוטים, פרשת עקב, פרק יא).

מוהרנ"ת מזכיר בדבריו גילוי זה של האריז"ל, ואף מפרט יותר. וזה לשונו:

"המים הכנוסים בכח בעפר הארץ אשר בכל מקום שחופרין ומוצאין מים, **אלו המים הם בחינת המשכת חיות אלקות שהוא בחינת הדעת המחיה את הארץ וכל אשר בה.** וזהו בחינת לה' הארץ ומלואה, כי המים ממלאין ומשלימין ומחיין את הארץ וכל אשר עליה, כי המים הם בחינת המשכת חיותו יתברך.

ועל כן באר מים חיים יקר מאד, כי בכל מקום שמוצאין באר מים חיים, על ידי זה נפתח באר למעלה ונתגלה אלקותו יתברך על ידי זה, כמובא בכתבים. כי מימי הבורות שנתגלין בתוך הארץ הם בחינת המשכת חיותו יתברך כנ"ל, וכשנתגלה באר, נתגלה כביכול חיותו יתברך, שהוא יתברך מחיה את כולם" (ליקוטי הלכות, מקוואות א, א).

ועתה נבוא לבאר בקיצור נמרץ סוד הטבילה במים, ולפי"ז נבין גם מהי המעלה המיוחדת של מי מעיין:

כל ענין הטומאה הוא, שהאדם אינו מבטל את עצמו להשם יתברך, ועושה מעצמו מציאות. ותחת אשר ימליך עליו את מלך מלכי המלכים הקב"ה ויבטל כל רצונותיו לרצון השי"ת, הרי הוא אומר "**אֲנָא אֲמָלוֹך**" ואלך אחר תאוותיי ורצונותיי.

ולכן, עיקר הטהרה הוא ע"י הטבילה במקוה, שהאדם נכנס בתוך המים ומבטל את עצמו לגמרי להש"י, וע"י הביטול - שהוא היפך הטומאה של 'אנא אמלוך' - הרי הוא נטהר מכל הטומאות.

"**על כן אי אפשר להיטהר מן הטומאה אלא על ידי מימי המקוה** שהם בחינת מימי הדעת, בחינת כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים. **ובזה שנכנס האדם לתוך המקוה ונתעלם ונתכסה בה, בזה הוא מבטל עצמו בבחינת מ"ה, בבחינת אין, כאילו אינו בעולם כלל**" (שם. ועיין פנים סוד הדבר באריכות).

ועי"ז ניצול ג"כ מכל הצרות, כי כל הצרות אינן אלא מחמת היישות והגאווה של האדם שמחשיב את עצמו למציאות, וע"י הביטול של המקוה נמתקים ומתבטלים כל הצרות!

ולכן, צריכים מי המקוה להיות בארץ דווקא ולא בכלי, וכן צריכים שתהיה הווייתם ע"י מעשה שמים ולא ע"י מעשה בני אדם, מי גשמים ולא מים שאובים - כי כל ענין המקווה הוא להתבטל לגמרי להשם יתברך (עיי"ש).

ועל פי זה נבין מעלת המעיינות, שהם 'מים חיים', והם מטהרים יותר מאשר 'מי גשמים'. כי מי גשמים, אף שירדו מן השמיים ונתכנסו לתוך אוצר מי המקוה בידי שמים, אעפ"כ הרי עברו בתוך אויר העולם. משא"כ מי מעיינות יצאו תיכף מן הארץ, ולא עברו כלל דרך אויר העולם, ולכן מסוגל ביותר לזכות על ידם לביטול גמור להשם יתברך, אשר עי"ז זוכים לטהרה וישועה.

"**ועל כן מי מעיין חשובים יותר ממקוה על ידי מי גשמים**, כי הגשמים היורדים משמים לארץ מחמת שעברו באוירא דהאי עלמא, שהוא בחינת שלא כסדר, ועל כן אף על פי שכשנופלים על הארץ לתוך המקוה החפורה בארץ, שהם בבחינת כסדר מחמת שירדו למקום הנמוך לבחינת שפלות מ"ה כנ"ל. אף על פי כן **מי מעיין חשובים יותר מהם, כי הם נובעים ויוצאים ממקורן מבאר מים חיים ממקור הדעת וסמוכים לארץ ממקורו ולא שלט בהם אוירא דעלמא**, על כן הם מקושרים יותר בבחינת כסדר" (שם, ד).

כלל הדברים:

ע"י שנכנסים לתוך מי המקוה - ובמיוחד לתוך מי מעיין - זוכים להתבטל להשם יתברך. ועי"ז נטהרים מכל הטומאות [שבאים מהיפך הביטול] וניצולים מכל הצרות!

לקט ספרי"ם

פנינים מאירים וחידושים מזהירים מלוקטים מספרי גדולי הצדיקים זי"ע
מתוך רשימותיו של הגר"ם שכטער שליט"א אשר ציין ורשם לפניו לזיכרון.

מהיכל אור שבעת הימים הבעש"ט הקדוש

כשהצדיק עושה חטא קל גורם לאיש פשוט חטא חמור

בספר היכל הברכה (פרשת שלח): הענין כך היה על פי **הידוע ממרן האר"י בעל שם טוב, כשהצדיק עושה חטא קל גורם לאיש פשוט חטא חמור.** וכן אירע פעם אחת לתלמיד חכם שהתגרה בו הרשע והביאו לידי כעס גדול, וגרם בכעסו שרשע אחד תחב סכין בבטן רשע כמותו והרגו. ואמר לו מרן, שכל זה גרם הוא, ועשה תשובה גם על זה .

מקור מים חיים בראשית אות קח ו-53

אחר תורה ותפילה שנסתלקו המוחין יעסוק במלאכה

אחר התפילה שאדם מתפלל צריך ליזהר במעשיו, כי עלול הוא ליפול ח"ו לכעס או לשאר דברים שאינם מהוגנים. היינו שלאחר התפילה ועסק התורה שנסתלקו המוחין ובא הקטנות, שכיח כעס וסיפורי לשון הרע ודברים בטלים. **ועצה היעוצה בעת שנסתלקו המוחין, יעסוק במלאכה וניצול מעוון.**

מקור מים חיים עמוד התפילה אות קסא ו-65

רבינו יהודה החסיד היה מתפלל על המצערים אותו ונעשו בעלי תשובה

כל הצרות שיש לו מבני אדם נגרמים ע"י מעשיו הרעים עיי"ש, לכך צריך לתקנם ולהעלותם ע"י דיבורי התפילה, להתפלל עליהם שישובו ויתוקנו, כמו שאמר רבינו יהודה החסיד: **כל איש ישראל שעשה לו צער ויסורין ודיבר עליו לשון הרע, בהכרח נעשה בעל תשובה, אפילו גוי נתגייר.**

מקור מים חיים עמוד התפילה קנב ו-117

נערך ע"י הרה"ג ר' משה בהגר"ר בראנדסדורפער שליט"א
ראש כולל בקהילתינו

דיני 'ביטול רשות'

יסוד היתר ביטול רשות

כידוע אסרו חז"ל לטלטל בשבת מבית לבית המחולקת בדיורים שונים, וכן מבית לחצר המשותף בכמה דיורים. והתירו הדבר על ידי 'עירובי חצרות בפת', שאם כל בתי החצר מניחים פת באחד מן הבתים בערב שבת קודם בין השמשות נחשב כאילו קבעו כל בתי החצר מקום אכילתם בבית זה בשבת, והם מעורבים ביחד כרשות אחת ודיור אחד (רמב"ם פ"א ה"ז).

השבוע למדנו היתר נוסף שתיקנו חז"ל, הנקרא 'ביטול רשות'. כי מי ששכח להשתתף בפת העירוב מערב שבת, ונמצא שפוסל את העירוב כיון שרשותו מחולקת מבני החצר. אומר בשבת בפני שכניו "רשותי מבוטלת לך", ובזה נעשה כאילו עוקר דעתו מלדור עמו ביום זה (כעין סי' שעא ס"א) ונותן רשותו למדרס לבני החצר, ואף שבפועל נשאר בביתו הרי הוא נחשב כאורח אצל בני החצר (עי' רש"י סז. ד"ה אין, שהוא תקנה דרבנן. וברמב"ן ריש פסחים ומאירי במגן אבות ענין יח).

ב'שבת התאחדות' שלא עירבו

היתר זה היה נוגע במעשה שהיה: קבוצת אברכים נסעו לשבת התאחדות במושב במתחם המגודר מכל הצדדים ללא פרצות, ובמתחם היה כמה דירות נפרדות ששם היו האברכים ישנים, ולסעודת שבת התקבצו ביחד בחדר האוכל, ולא עלה על דעתם לעשות עירוב חצרות בערב שבת כיון שכולם היו משותפים במקום אכילתם (עסי' שע ס"ד). לאחר כניסת השבת נודע שראש החבורה אין כוונתו לסעוד עמהם ביחד והכין לעצמו סעודותיו משלו בדירתו הפרטית, ואם כן הוא אוסר לטלטל שהרי אינו משותף בפיתם, וכדי להתיר לטלטל בשבת היה צריך לבטל רשותו לכל החבורה.

נוסח הביטול

שני בעלי בתים שבחצר ששכחו לערב יאמר אחד בפני שכנו בנוסח זה: 'בֵּיתִי וְחֲדָרֵי בֵּיתִי וּרְשׁוּת חֲצֵרֵי מְבֻטָּל לְךָ'. ואם יש בחצר שני בעלי בתים יאמר בפניהם: 'בֵּיתִי וְחֲדָרֵי בֵּיתִי וּרְשׁוּת חֲצֵרֵי מְבֻטָּל לָכֶם' (סי' שפ משנ"ב סק"ה). ואם יש בחצר כמה בעלי בתים צריך לבטל בפרטיות בפני כל אחד ואחד, ויאמר: 'בֵּיתִי וְחֲדָרֵי בֵּיתִי וּרְשׁוּת חֲצֵרֵי מְבֻטָּל לְךָ וּלְךָ וּלְךָ'. וצריך לומר נוסח זה בפני כולם ביחד, לא בזה אחר זה, שאין ביטול לחצאין (ערוה"ש ס"ג).

שינה מלשון זה; אם אמר 'ביתי ורשותי מבוטל לך' - י"א דרק החדר הפתוח לחצר התבטל, ולא החדר הפנימי שבבית (עי' תוס' שבת סק"ו, ובכה"ח סקט"ו מקיל). אם אמר 'רשותי מבוטל לך' - לא נתבטל רק חלקו שבחצר ולא ביתו, ואסור להוציא או להכניס חפצים מביתו לחצר. ויש אוסרים להוציא אפילו מן הבתים של אלו שנתבטל בשבילם לחצר אם לא נעל ביתו (סי' שפ ס"א, ועמשנ"ב סקי"א דבשעה"ד יש להקל שאי"צ נעילה). אם היה כמה בעלי בתים ולא אמר בפרטיות 'לך ולך' רק אמר 'לכולכם' - אם עומד בפניהם מהני בדיעבד (משנ"ב סק"ד).

עירבו בני החצר ושכחו לשתף דייר אחד מבני החצר, או שניתוסף דייר ולא השתתף בעירוב, צריך לבטל רשותו בפרטיות בפני כל אחד ואחד, ולא די במה שמבטל רשותו בפני אחד מבני החצר אף שכל בני החצר עירבו ביחד, שמתחילה לא עירבו על דעת כן (ביה"ל שם ד"ה צריך עיי"ש). אמנם באופן הנ"ל שכולם נסעו ביחד לשבת התאחדות נראה שאין צריך הראש חבורה לבטל את רשותו בפרטיות להאברכים שבכל דירה ודירה, ודי שיבטל למי שהוא ממונה על הקופה, שכולם משותפים ביחד כמשפחה אחת ולא נתחייבו כלל בתורת עירוב מחמת עצמם.

מי יאמר נוסח הביטול

נוסח הביטול יאמר הבעל הבית בעצמו בפני בעל הבית שכנו, ואינו יכול לעשות שליח לְאַחֵר שיאמרנה לפני שכנו הבעל הבית, שאין זה כקנין שליחות רק כסילוק (ערך שי, וכ"מ במנהגי מהרי"ל בזה"ל; ואמר מהר"י סג"ל בשבת יבא אלי הבעל הבית ההוא ואני אבטל לו רשותי ויטלטלו לביתי בהיתר). וי"א שהוא יכול לבטל ביתו ורשותו שלא בפני שכנו, וימנה שליח להודיע לשכנו שכבר ביטל ביתו ורשותו אליו (שו"ת באר משה ח"ב סי' מד). ודוקא בעל הבית יכול לבטל, אבל פועלים ומשרתים הדרים בבית בעל הבית אינם יכולים לבטל, ואשתו לבד יש להסתפק (עי' חזו"א סי' פב סק"ט וערך שי שם).

תנאי ההיתר ביחיד המבטל לרבים

ההיתר של ביטול רשות מוגבל בתנאים מסויימים כדלהלן: יחיד המבטל רשותו לרבים, מתיר בין להמבטל בין לאלו שנתבטלו בשבילם, להוציא או להכניס מכל הבתים לחצר ומחצר לכל הבתים, בתנאי שאלו שנתבטלו בשבילם הקדימו להוציא ולהכניס, שהמבטל אין לו להוציא או להכניס מהחצר לביתו עד שבני החצר יוציאו מביתם לחצר על סמך ביטולו. שאם המבטל יוציא או יכניס מחצר לביתו בשבת קודם לבני החצר, הרי זה כחוזר בו מביטולו ומחזיק זכותו בביתו ורשותו, ונפקע הביטול ונאסר על כל בני החצר להוציא ולהכניס, אבל לאחר שכבר הוציאו בני הבית על סמך ביטולו יכול גם הוא להוציא מביתו על סמך זה (שו"ע ס"א ב ומשנ"ב סקי"ב טז).

באופן שקדם המבטל והוציא מביתו לחצר צריך לחזור ולבטל שנית כדי להתיר הטלטול (משנ"ב סי' שפא סק"ג) והחזון איש (שם סק"ח) מחמיר שאינו מועיל לבטל שנית באותה שבת.

תנאי ההיתר ברבים המבטלים ליחיד

אם רבים לא עירבו ורוצים לבטל את רשותם לאחד מבני החצר, אין הביטול מועיל רק לאלו שביטלו עבורו. שהיחיד מותר לו להכניס או להוציא מחצר לכל הבתים שבחצר, אבל המבטלים אסורים להכניס או להוציא מבתי החצר של אף אחד מהם. ואפילו לאחר שהחזיק זה היחיד והוציא מביתו לחצר, אין המבטלים יכולים לסמוך על הביטול, שאם יוציאו או יכניסו גם הם נראה שהם חוזרים מביטולם, מאחר שממשיכים להשתמש בחצר ואין רבים נעשים כאורחים ליחיד. ואם עברו והוציאו, י"א דנפקע הביטול ונאסר גם להיחיד להוציא ולהכניס (שם ס"ד וביה"ל ד"ה שאין, ומשמע דמצדד להקל שאינם יכולים לאסור עליו לאחר שהחזיק).

יחיד ליחיד ורבים לרבים

שני בעלי בתים בחצר אחד שלא עירבו, ואחד רוצה לבטל רשותו לשכנו, דינו כרבים המבטלים ליחיד, שלא הותר להכניס או להוציא רק לזה שנתבטל בשבילו. וכן רבים שעירבו לעצמם ומבטלים רשותם לרבים אחרים שעירבו לעצמם, אין הביטול מתיר רק לאלו שנתבטל בשבילם (שם). ואם גם המבטלים רוצים להכניס ולהוציא, יש עצה, שלאחר שהוציאו והכניסו אלו שנתבטלו בשבילם, יחזרו ויבטלו רשותם לאלו שביטלו להם מקודם, ואז יוכלו הם להוציא ולהכניס (סי' שפא ס"ז).

והנה בסיפור הנ"ל בקבוצה שנסעו לשבת התאחדות והראש חבורה ביטל להם רשותו, היו כמה בתים בחצר שהאברכים ישנו שם, ועל כן דינם כיחיד שביטל רשותו לרבים, וגם הראש חבורה מותר לו להוציא ולהכניס בכל שטח המתחם על סמך הביטול, אלא שבני החבורה צריכים להקדים ולהכניס מהחצר לבית קודם להראש חבורה. אכן במידה והיה שכל האברכים ישנו בדירה אחד והראש חבורה בדירה פרטית אחרת, יש אומרים שכיון שכולם בדירה אחת, הם נחשבים כיחיד ויחיד, ואי אפשר להראש חבורה לסמוך על הביטול (עי' ביה"ל סס' שפ).

פניני 'הלכה למעשה'
"בענייני השעה"

תענית כ' סיון שחל בערב שבת

יום כ' סיון נקבע כיום תענית בכל מלכות פולין, לפי שבשנת ת"ח היה ביום זה פרעות גדולות ליהודי פולין, כפי שכתב הש"ך במגילת עיפה, וז"ל: "**כי יום זה הוא תחילה לגזרות ומכאובים וחלאים רעים ונאמנים, והוכפלו בו הצרות וקלקולים מקלקולים שונים**, כי גם גזירת תתקל"א היתה ביום ההוא ובאותם הזמנים". והט"ז (סימן תקסו סק"ב) כתב, דהתענית שגזרו מנהיגי שלש הארצות בצירוף גאונים להתענות בכל כ' סיון משום רוע הגזירות בעו"ה, יש לקרות "ויחל" אפילו כשחל ביום ב' או ה', שתענית זה הוא קבוע אפי' ביותר מב' וה' דאחר הפסח וסוכות. ע"כ.

[וכידוע מאריך מוהרנ"ת הרבה בליקוטי הלכות (הל' שלוחין ה"ה אות ל"ו, והלכות חובל בחברו ה"ג אות ז') בענין התענית ביום כ' סיון. "**שמתענין על הריגת הקדושים, כמה אלפים ורבבות נפשות ישראל הקדושים שנהרגו בשנת ת"ח על קדושת השם**" (ליקוטי הלכות, חובל בחברו ג, ז). ופנימיות ענין הצרות הוא "על שהתרשלו לבקש ולחפש את הצדיקי האמת" (שם, שלוחין ה, לו) עיי"ש].

אמנם להלכה למעשה כתב המשנה ברורה בסי' תקפ (סקט"ז) דתענית זה לא נתקבל בכל המקומות ונהרא נהרא ופשטיה. ובסי' תקסו (סק"י) כתב, שכהיום התענית של כ' סיון אינו קבוע כל כך ומתענים בו רק יחידים, ואין קורים בו ויחל בשחרית.

[וראוי לציין מה שמובא בליקוטים לספר אוהב ישראל מהרה"ק מאפטא זי"ע, בזה"ל: '**כ' סיון הוא התחלה על יום הכיפורים, אם מקיים יום הזה כראוי אזי יוכל לקיים יום הכיפורים כראוי ונכון**, וסימנך כי יד על כ"ס י"ה, כ"ס ראשי תיבות כ' סיון, י"ה ראשי תיבות יום הכפורים].

השנה [תש"פ] חל יום התענית בערב שבת, ונחלקו הפוסקים בתענית שחל בערב שבת אם משלימים התענית עד צאת הכוכבים, או שצריך להתפלל מעריב מבעוד יום לאחר פלג המנחה ולאכול, לפי שבשבת אסור להתענות אפילו 'תענית שעות', ואם נכנס לשבת כשהוא מעונה נמצא כמתענה תענית שעות בשבת.

למעשה הכריע המשנה ברורה (סי' רמט סקכ"ב) לגבי תענית יחיד כי בפעם הראשון שצם יתנה שאם יחול התענית בערב שבת לא ישלים תעניתו, ויתפלל מעריב מבעוד יום ויאכל תיכף. ובדיעבד אם התענה ולא התנה, אם אירע שצם בערב שבת עד צאת הכוכבים מכאן ולהבא צריך להשלים עד צאת הכוכבים, שהרי זה כקיבל עליו להשלים. ואם בפעם הקודמים שצם לא חל רק בחול, אם מצטער יכול לסמוך על המקילים ולאכול בערב שבת תיכף אחר תפלת מעריב אף שהיום גדול.

אבל הפרי מגדים בשו"ת מגידות (ח"א סי' פו) כתב: "**העולם נוהגים שאם חל כ' סיון בערב שבת אין משלימים, ואפשר כי כן היתה תחילת התקנה**". ומשמע מדבריו דבכ' סיון יש מנהג מיוחד שלא להשלים התענית עד צאת הכוכבים, ולפי זה, אפילו אם כבר צם כמה פעמים בימות החול אין צריך להשלים בערב שבת. וכן העתיק המשנה ברורה בסימן תקס"ו (שם) שאם חל כ' סיון בערב שבת נוהגים שלא להשלים התענית רק עד שעה שיצאו מבית הכנסת. וצ"ל שמה שכתב בסימן רמ"ט שגם בכ' סיון יש להשלים התענית, הוא רק במקום שהתענית היה קבוע כבימי הש"ך והט"ז.

הליכות ועובדות מחכימות
שנערכו ונעבדו מתוך אוצרות שיחותיו
של הגר"מ שכטער שליט"א

וְצִדְקָתוֹ לִבְנֵי בָנִים

משמח אלוקים ואנשים היה **הרב החסיד רבי שמואל מאיר אנשין זצ"ל** (נלב"ע כ"ב סיון תשכ"א), בעליזותו הרבה זכה להביא ששון ליהודים, ולא אחת זוכרני אותו עומד על השולחן בעיצומו של ריקודי שמחות נישואין, ומניף את מקלו הנה והנה להגביר את אווירת השמחה ולהעצימה.

אך לאמיתו של דבר, היה מן החסידים שצהלתם בפניהם ואבלתם בליבם, שכן מנהג של קבע היה לו מדי ערב, שעם תומה של תפילת ערבית נזהר היה שלא לפטפט ולבלות בדברים, ועד מהרה עלה על יצועו, כשבחצות הלילה היה קם להתאבל על צער השכינה, וממשיך בסדר של עבודת ה' עד לתפילת שחרית כוותיקין בבית הכנסת הוותיק בשכונת "בתי ברודא". גם לאחר התפילה לא פנה לעסקיו, אלא התמיד בשיעורי תורה משך שעות ארוכות עד לאחר חצות היום, רק אז פנה להתעסק במכירת ספרים, שהייתה לו כהשתדלות להבאת פרנסה לביתו.

הייתה לו הבנה מיוחדת בטיבן של ספרים עתיקים, כששותפו לעסק היה אחד מיקירי אנ"ש ה"ה **הרה"ח רבי משה הכהן אקסל זצ"ל**, ממקורביו של **הרה"ק רבי אברהם שטערנהרץ זי"ע**.

תחילה התגורר רבי שמואל מאיר בעיר יפו, שם התפרנס בכבוד בבית הדפוס. שמעתי ששכרו הגיע לשש לירות לחודש, הון רב בימים ההם. אלא שמשהחלו בניו לגדול, נוצר חשש לסביבתם הרוחנית. רבו **הרה"ק רבי אברהם ב"ר נחמן זי"ע**, ראה בסכנה האורבת להם, ומתוך דאגה פנה ואמר לתלמידו: "מאיר, נעם העקל פעקל און פאר אין ירושלים, אז נישט וועט פון דיר גארנישט בלייבן" [= טול חבילותיך וסע לירושלים, כי אם לא, לא יישאר ממך מאומה]...

כתלמיד נאמן לא השתהה רבי שמואל מאיר ולא התמהמה, ולא עבר מעת-לעת עד שהוא ואשתו ובניהם כבר יצאו מן העיר יפו והשתקעו בירושלים. שם אכן התקשה בפרנסתו והעניות הייתה מנת חלקו, אבל כל זה לא היה נחשב בעיניו מול שמחתו לראות דור ישרים, ברסלבער חסידים, אשר צועדים בדרך ישראל סבא ומקפידים לחנך את צאצאיהם על טהרת הקודש.

לולא עקר מיפו, לבטח היו כעת לרבי שמואל מאיר עשרות נכדים חיילים בצבא השמד, רח"ל...

אליבא דאמת לא היה סיפור זה היחיד שבזכותו זכה רבי שמואל מאיר לרוות נחת משבט הצאצאים שהקים בירושלים, וכמדומה ששמעתי עליו מעשה פלא אשר קדם ללידת בניו, וכך הוה עובדא:

מכורתם של משפחת אנשין היתה העיר 'זינקוב' אשר באוקריינא, שם נולד רבי שמואל מאיר ואף נישא בזיווגו הראשון. לאחר שעברו עליו כמה הרפתקאות וכבר נעשה בן ארבעים שנה ועדיין לא זכה לזרע של קיימא, זכה בהשגחה עילאית לטעום מאורו של הנחל הנובע, כשבעקבות כך עלה לארץ ישראל, ושם פגש בו **החסיד הנעלה רבי ישראל קארדונער זצ"ל**, אשר דיבר בו נכבדות לבתו של **הרב החסיד רבי יעקב צבי פילמר - בארדיטשובער זצ"ל** (אותו הכיר מברדיטשוב), הנערה פרומה ע"ה, שצעירה הייתה ממנו בכעשרים שנה.

בעוד רבי שמואל מאיר בוחר לעלות ארצה, ביכרו הוריו ואחיו להגר לאמריקה. דבר השמועה על בואו בברית הנישואין עם בחורה צעירה הגיע לאזנם, והיו כאלה מבני משפחתו שלא ראו יפה את מעשהו ואף שלחו לו מסרים של גנאי ובוז, בהטיחם בו דברי תימה ופליאה: כיצד יתכן שאדם כזה בן ארבעים שנה יצליח להקים בית וזרע עם נערה צעירה שאינה בת גילו?! וכביכול הוא מאמלל בזה עלמה אשר העתיד שלה לפניה, ושמא יעלה בגורלה מה שעלה בגורלו שארבעים שנה אינו זוכה לפריה ורביה.

רבי שמואל מאיר קיבל את הדברים בצער רב, והיטב חרה לו החשד שתולים בו שכאילו יש לו כוונות רעות בנישואיו השניים, אך כאיש מאמין הבליג ולא השיב להם מאומה. תחת זאת פנה אל עבר הכותל המערבי ופרק שם את האבן הכבדה הרובצת על ליבו, דמעות זלגו מעיניו בהתחננו לפני השי"ת שיראה לכל המלעיגים עליו את כוונתו האחת לקיים את רצון ה' להקים בית נאמן בישראל, ולזכות לבנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות.

ואכן לא עבר זמן רב ורבי שמואל מאיר נפקד, ולא חלפה שנה עד שהתבשרה משפחתו שבחוץ לארץ על לידת בנו הבכור **הרה"ח רבי ישראל נחמן זצ"ל**, ויהי להם לאות ולהיכר עד כמה גדולה מעלת הבולם פיו למלעיגים עליו.

מדי דברי בהרה"ח רבי ישראל נחמן זצ"ל אספרה:

בשיאה של שעת התקיעות בקיבוץ הגדול בבית מדרשנו במא"ש, טרם נפתחו השערים לציון רביה"ק, עמדתי בבימת בית הכנסת כשהשופר תחוב בפי, ומכוסה בטליתי. לפתע הרגשתי שאדם מסיט לרגע את הטלית, היה זה רבי ישראל נחמן, אשר לא אמר לי כלום ומיד שמט את הטלית ופנה לו.

לאחר מכן הסביר לי רבי ישראל נחמן את פשר מעשהו, כי לפי המבואר בליקוטי מוהר"ן (ח"א סי' לה) יש סוד נשגב באדמימות פני התוקע (ומקורו בכתבי האר"י, שעה"כ דרושי ר"ה דרוש ז'), ובחפצו הרב לזכות לחזות ב"אדמימות" הסיר רבי ישראל נחמן את הטלית, שלא תכסה את פני התוקע...

קהילת חסידי ברסלב
ע"ש רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א
בנשיאות הגה"צ ר' יעקב מאיר שכטער שליט"א
קרן אור

לאור קריאתם של זקני וחשובי אנ"ש ובראשם
הגה"צ ר' יעקב מאיר שכטער שליט"א
לזעוק ולהתחנן לפני בורא"ע שיזכנו לנסוע לציונו של רבינו הקדוש לימי ראש השנה הבעל"ט,
יתקיימו עצרות תפילה וזעקה בער"ח תמוז הבעל"ט בכל בתי מדרשינו.
פרטים יבואו...

ברכת מזל טוב
להר"ר **יוסף רובינפלד** הי"ו
ולחותנו
הרה"ח ר' **שמעון ויינשטוק** שליט"א
לרגל הולדת הבת\הנכדה
יה"ר שיזכה לגדלה לתורה לחופה ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה

ברכת מזל טוב
להרה"ח ר' **אברהם אלחנן היילפרין** שליט"א
לרגל נישואי בנו הר"ר **דוד** הי"ו
עב"ג בשעטו"מ
יה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זיע"א

ברכת מזל טוב
להר"ר **שמעון פריד** הי"ו
לרגל היכנס בנו **משה צבי** נ"ו
לעול תורה ומצוות
יה"ר שיזכה לגדלו לתורה לחופה ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה

ברכת מזל טוב
להר"ר **אליהו יהודה וורטהיימר** הי"ו
ולאביו
הרה"ח ר' **יעקב וורטהיימר** שליט"א
לרגל הולדת הבת\הנכדה
יה"ר שיזכה לגדלה לתורה לחופה ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה

תולדותיהם ואורחותיהם
של אנשי שלומנו

רבי יוסף יוסקא
חתן רבינו ז"ל (ג)

"אהובי חתני"

כששהה רבינו ז"ל בעיר זאסלב בשנת תקס"ז כתבו ר' יוסף יוסקא וזוגתו הרבנית מרת אדל, מכתב לרבינו ז"ל, ורבינו ז"ל ענה להם במכתב יקר, וכבר נדפסה בספר עלים לתרופה אצל מכתבי רבינו ז"ל (סי' ב') וז"ל:

"בעזרת השם יתברך, יום ה' פרשת אמור (תקס"ז זאסלב). **ליד אהובי חתני** הנגיד מו"ה יושע נ"י ויופיע [בלה"ק היה נקרא בשם ר' יוסף יוסקא, ובלשון אידיש נתכנה 'יושע'], עם שלום זוגתו היא בתי הצנועה והחכמנית מרת אדיל שתחי' אמן. הגיעני כבוד מכתבכם ביום א' פרשת אמור, גם המאה רובל הגיע לידי. ומהודענא שעכשיו אני מתגורר בק"ק זאסלב, וחמותך יש לה שינוי גדולה. גם מהודענא שלא אבוא למחניכם קודש על שבועות, כי פה אשב בק"ק זאסלב, ותו לא מידי רק חיים ושלום. **מנאי חותנך אוהב נפשך הדורש שלומך תמיד**. נחמן במו"ה שמחה יצ"ו.

"ומהודענא שאין אני עוסק ברפואות כי ה' עזר לי, ולא עזב חסדו ואמיתו ממני. [עיין מכתבי רבינו סי' ד': "אני בקו הבריאות בלא עסק רפואות גשמיות". ועיין ימי מוהרנ"ת ח"א סי' כ': "אחר כך הגיע אגרת ממנו שחזר לאיתנו שלא על ידי רפואת גשמיות, ואמר שתפילות שלנו הועילו לו הרבה" עיי"ש]. נחמן הנ"ל. לפרוס בשלום ידידי מה"ר משה בהרב, עם שכינם ידידי מו"ה ישראל, עם שותפי ידידי מו"ה משה בן העניא

"ואודות שכתב לי להודיע לו אם יעסוק ברפואות, אין דעתי צלולה עכשיו, ואין אני יודע מה להשיב. נחמן הנ"ל. לפרוס בשלום כל אנשי שלומינו. נחמן הנ"ל. וכשתשלחו לי אגרת תשלחו לק"ק זאסלב לבית הרב דחייטים כרשום ברשימא המונח באגרת. זוגתי מרת סאסיע, גם בתי מרת מרים תחי' [הרבנית הצ' מרת מרים בתו השלישי של רבינו ז"ל, וכנראה מזה שגם היא היתה שם עם רבינו ז"ל] פורסים בשלומכם הטוב.

"תלמוד בכל יום שיעור גמרא ופוסק"

ביקשתי מאהובי חתני, שתלמוד בכל יום שיעור גמרא ופוסק, שלא תעשה ח"ו מטפל עיקר רק את האלקים ירא וכו' כי זה כל האדם (קהלת יב, יג). [וכבר ידוע שדעת קדשו של רבינו ז"ל הייתה שעיקר היהדות תלוי בתורה ותפילה ותו לא מידי, כמו"ש בשיחות הר"ן (סי' רפ"ז) מה יש להאדם לעשות בזה העולם אין צריך כי אם להתפלל וללמוד ולהתפלל עיי"ש, ובפרט גמרא הזהיר מאד רבינו ז"ל ללמוד. ופ"א חשוב כל מה שצריכין ללמוד ואיך שאין שום זמן כלל בעולם הזה עד שאמר שצריכין לסיים ש"ס עם הרי"ף והרא"ש בכל שנה ושנה כמ"ש בשיחות הר"ן (סי' ע"ו). וגם פוסק הזהיר רבינו ז"ל אותנו ללמוד בכל יום ויום ממש, כמ"ש בשיחות הר"ן (סי' כ"ט) שעל לימוד הפוסקים הזהיר רבינו ז"ל ביותר מכל הלימודים עיי"ש]. נחמן הנ"ל. ידידי הרבני מו"ה שמואל [הרה"ח ר' שמואל מטעפליק ז"ל שנסע עם רבינו ז"ל באותו הנסיעה, ושימש את רבינו ז"ל הרבה] פורס בשלום כולם.

המכתב שנתגלה לאחרונה

והנה, לאחרונה מצאו עוד מכתב מרבינו ז"ל אליהם, ונדפס מכת"י (בעלון "שיבולים" מספר ט'), עם הערות על המכתב.

המכתב נכתב בקיץ שנת תק"ע כשרבינו ז"ל כבר דר באומאן. ונערך להרבנית מרת אדל בתו הגדולה של רבינו ז"ל ובעלה, רבינו ז"ל כתב לה שתגבה ממעות השייך לו, וגם לשלוח החפצים של רבינו ז"ל שנשאר בברלסב. וכן שואל פריסות שלום מכל אנ"ש הדרים בעיר ברסלב. בהמשך המכתב כ' רבינו ז"ל "**מהודענא שברוך השם אני בקו הבריאה**", ועד"ז לעיל מכתב ח' "מהודענא שברוך השם אני בקו הבריאה". ואף שמאז ששב מן לעמבערג שנת תקס"ח, ובפרט במשך ימי שנת תק"ע, היה רבינו ז"ל חולה מאד, ככתוב בימי מוהרנ"ת (סי' נ"ו) "במשך כל אותן השנים היה חי בנס", וכן כ' מוהרנ"ת (בסי' כ"ז) אשר "כמעט שנגווע בכל יום". אך כנראה שהכוונה על אותו זמן בלבד בעת כתיבת המכתב שנשתפר מצבו קצת. רבינו ז"ל מכנה את בתו "**הצנועה והחסידה והחכמנית, אשת חיל**", ועד"ז במכתבי רבינו (מכתב ב').

נערך ע"י הרה"ח רבי נחמי' שווארטץ שליט"א בעמה"ס "אוצרות עלים לתרופה".